

СТАНОВИЩЕ

на проф. д-р Янка Русева Тоцева,
Европейски политехнически университет, Перник

**във връзка с конкурс за присъждане на академичната длъжност
„професор” по научна специалност 1.1. Теория и управление на
образованието (Управление на образованието), обявен от СУ „Св.
Климент Охридски” в ДВ, бр. 21/13.03.2020 г.**

Данни за кандидата

Единственият кандидат доц. д-р Динко Величков Господинов е завършил специалност „Педагогика“ в СУ „Св. Климент Охридски” през 1983 г. и му е присъдена научната степен „кандидат на педагогическиет науки“ през 1996 г. Научната му кариера стартира в НИОО „Тодор Самодумов“ към Министерството на народната просвета, преминава през ЦИУУРК към СУ, а от 2000 г. е преподавател във Факултута по педагогика, където е избран за доцент по 1.1. Теория и управление на образованието (Управление на образованието) през 2013 г.

В своята научно-изследователска и преподавателска работа доц. Д. Господинов устойчиво и последователно е поддържал своите интереси в областта на управлението на образованието най-вече в посоката, свързана с управлението на човешките ресурси, трудовата мотивация и политиките в тази област, а също така и управление на училищата и иновациите в тях.

Научни публикации за участие в конкурса

Кандидатът участва в конкурса с една монография, два учебника, две електронни учебни помагала, две студии в Годишника на Факултета по педагогика, седем статии в списания, от които две – в индексирани и реферирани в Web of Science (Педагогика и Стрататегии на образователната и научна политика) и десет доклада от научни конференции.

Монографичното изследване „*Политики по управление на човешките ресурси в училище*“ е в обем от 150 стр. основен текст. Авторът е тръгнал от общите дефиниции към тяхното конкретизиране и прагматизиране в областта на управлението на човешките ресурси в образователните институции, като е насочил вниманието към мястото на политиките, организационните ценности, принципите и функциите им. След този теоретичен анализ се представят и анализират различни политики, които са класифицирани по няколко признака. Около една трета от текста е посветена на задължителните политики, които са последвани от препоръчителните. Логически следва разработването, реализирането и оценяването на тяхното прилагане. Умело са съчетани теории, концепции и модели с нормативни документи и примери за приложението им от училищната практика.

Работата би спечелила, ако точка 1. Организационни политики беше по-обширна и задълбочена и беше изведено авторовото разбиране на тяхната същност.

Прави впечатление, че броят на източниците на английски (90) от общо 111 многократно надвишава тези на кирилица и най-вече българските източници. Темата за образователните политики се радва на интерес у нас, но това не може да си види от рецензирания труд.

В увода липсват очакваните методологически предпоставки, цели и задачи, научни хипотези и инструментариум. Текстът би имал по-завършен вид, ако имаше ясно обособено заключение.

Въпреки направените забележки може да се приеме, че предложения труд предлага актуални теоретични постановки и интересни практико-приложни подходи за разработване и прилагане на политики в областта на управлението на човешките ресурси в училище.

На второ място би следвало да се оценят двата учебника:

- „*Основи на мениджмънта на образованието*“ е в обем от 167 стр. основен текст, който е структуриран в 12 теми. Литературата включва 13 нормативни документа, 28 източника на кирилица и 70 на латиница. Темите са добре структурирани и позволяват да се навлезе в базисното теоретично познание и да се търсят връзките както с актуалната нормативна уредба в областта на образователното и трудовото законодателство, но също и с училищната практика. След всяка тема има въпроси и задачи за самостоятелна работа.

- „Управление на човешките ресурси в организации в неформалното образование“ е в обем от 200 стр. основен текст. Използваната литература включва 30 източника на кирилица, 81 на латиница и 5 нормативни акта. Структурата и тук включва 12 теми, към които има въпроси и задачи за самостоятелна работа. Акцентът пада върху теоретичните модели, свързани с управлението на човешките ресурси в образователните организации, и следва класическата схема – планиране, анализ и проектиране на длъжността, набиране, подбор, въвеждане, обучение, управление на възнагражданието, мотивиране и оценка на изпълнението. На места се прави опит за тяхната конкретизация, като се посочват преди всичко читалищата като организации, които предлагат неформално образование. Заслужава висока оценка опитът да се представят темите, свързани с управлението на таланта и организационната креативност.

Кандидатът участва в конкурса и с два електронни учебника (помагала):

- „Управление на образованието“. Е-курс, разработен по проект BG051PO001-4.3.04/0011, в което са разработени 24 теми от областта на управление на образованието, включително и за управление на висшето образование и на образованието за възрастни;

- „Стратегически и иновационен мениджмънт в неформалното образование“. Е-курс, разработен по проект BG051PO001-4.3.04/0011 и включва 14 теми, от които в областта на стратегическия мениджмънт те обхващат неговото възникване и развитие, същността на стратегическото управление, стратегически анализ, разработване, реализиране и оценяване на стратегия, а в областта на иновационния мениджмънт са насочени към мястото на иновациите в съвременните организации, иновационен процес и видове иновации, управление на иновациите в организациите в неформалното образование.

И в двете помагала за всяка тема са посочени цели на обучението, дейности на студентите и учебни задачи.

В студиите, статиите и публикуваните доклади от конференции се разработват теми и проблеми в тематиката на конкурса. Те могат да се обединят в няколко посоки:

- Управление в училището като образователна институция – тук се включват: анализите на нормативни документи (Закона за предучилищното и училищното образование и Стратегията за развитие на висшето образование); студията за стратегическите фактори в средата на училищните организации; проучването относно

малките училища; анализът на критериите и показателите за самооценяване; регионалните различия и др.;

- Иновативни училища – представени в четири публикации;
- Трудова мотивация – две публикации;
- Професионално развитие на учителите, което е разгледано в различни аспекти и с различни акценти – квалификация; удовлетвореност от труда и от участието в управлението; работодателски брандинг, учещи се общности, въвеждане на новоназначени учители и др.

Във всички предложени за рецензиране текстове авторският стил на научно изложение е разпознаваем и устойчиво проявяващ се. Д. Господинов демонстрира много добри изследователски умения, които го довеждат до задълбочено изследване на всяка тема, с която се заеме. Доброто познаване на класически и актуални световни източници е нещо, което безспорно го отличава.

Научни приноси

Основните приносни моменти в предложените за рецензиране трудове могат да са открити в следните посоки:

- Разработена е актуалната тема за политиките в областта на управлението на човешките ресурси в образователната сфера;
- Анализирани са стратегическите фактори, влияещи върху управлението на училището;
- Разработен е инструментариум за самооценка на училището в контекста на изискванията на Закона за предучилищното и училищното образование, включващ цели, функции и рамка;
- Изведени са значими за развитието на трудовата мотивация на учителите фактори;
- Очертани са основните характеристики и предизвикателства пред иновативните училища;
- Изследвани са проблемите на професионалното развитие и квалификацията на педагогическите специалисти като елемент от управлението на човешките ресурси.

Критични бележки и препоръки

При подготовката на монографично изследване да се следва моделът за представяне на обекта и предмета, целта и задачите, а също така методологията и методите на научното изследване.

Добре би било да се намери баланс между англоезичната литература, която се ползва широко, и представянето и анализирането на постиженията на български автори в областта на управлението на образованието и училището; образователните политики; проблематиката, свързана с иновативните училища; трудовата мотивация и т.н.

На базата на представената информация констатирам, че кандидатът ръководи двама докторанти, от които единият е отчислен с право на защита. Бъдеща опция е работата с докторанти и защиты на техните дисертационни трудове.

Заключение

Представните за рецензиране научни продукти, информацията за цитируемостта на кандидата, участието му в редколегии, проектни екипи и научно-изследователски колективи правят добро общо впечатление и разкриват цялостната научна и преподавателска работа на доц. д-р Динко Господинов.

Всичко това ми дава основание да твърдя, че той притежава необходимите качества на преподавател и учен, отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски” и препоръчвам на членовете на научното жури да гласуват да бъде избран за академичната длъжност „професор” по 1.1. Теория и управление на образованието (Управление на образованието).

07.09.2020 г.

Автор на становището:

(проф. д-р Янка Тоцева)